

Dades de l'assignatura

Any acadèmic	Codi d'assignatura	Nom	Crèdits	Plans on pertany	Idiomes
2010 - 2011	100444	Teories criminològiques	12	805 - Graduat en Criminologia	Català, Castellà

Professor/a de contacte

Nom: Josep Cid Moliné
Departament: CIENCIA POLITICA I DRET PUBLIC
Despatx: B2/154
Adreça de correu: Josep.Cid@uab.cat

Prerequisits

A determinar.

Contextualització i objectius

L'assignatura Teories criminològiques té com objectiu que l'alumnat conegui les diferents explicacions que existeixen de la conducta delictiva (del seu origen, de la seva continuació i de la seva cessació).

En el context de la titulació, les teories han de ser la base principal per desenvolupar la recerca criminològica, en la que es buscarà contrastar una determinada teoria criminològica o una integració de hipòtesis de diverses teories. D'una altra banda, el coneixement teòric contrastat empíricament ha de ser una de les principals bases pel desenvolupament de la pràctica criminològica.

L'objectiu de la titulació i la seva relació amb les altres matèries i assignatures de la titulació s'expressa en el quadre següent, relatiu al mapa conceptual de la titulació.

Prenen com a marc l'objectiu formatiu del grau relatiu a que l'estudiant ha de "Demostrar posseir i comprendre les teories criminològiques i reflexionar críticament sobre elles", l'assignatura té com objectius específics que l'alumnat conegui la estructura de les teories, les seves hipòtesis, la seva contrastació empírica i les seves conseqüències pràctiques, i, sobre aquesta base, pugui reflexionar sobre la seva utilitat per a guiar la recerca i la pràctica criminològica.

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Codi	Tipus	Nom de la competència	Resultats d'aprenentatge
1684:E01	E	Demostrar que es comprenen les teories criminològiques.	1684:E01.02 - Utilitzar de manera eficaç les bases teòriques de la criminologia.
1684:E02	E	Accedir i interpretar les fonts de dades sobre la criminalitat.	1684:E02.03 - Trobar i analitzar les bases de dades sobre delinqüència.
1684:E05	E	Demostrar que es coneix la diversitat de polítiques criminals per afrontar la criminalitat i els seus diferents fonaments.	1684:E05.01 - Aplicar les diferents polítiques criminals i explicar la seva fonamentació en l'àmbit criminològic.
1684:E14	E	Reflexionar sobre els fonaments de la criminologia (teòrics, empírics i eticopolítics) i plantejar aquesta dimensió en les anàlisis i les propostes.	1684:E14.02 - Inferir el coneixement científic de la criminologia en l'àmbit aplicat.
1684:E15	E	Analitzar el conflicte i la criminalitat utilitzant les teories criminològiques i els seus fonaments psicològics i sociològics.	1684:E15.02 - Utilitzar el model psicosocial per analitzar la criminalitat.
1684:E19	E	Actualitzar els coneixements criminològics propis de manera autònoma.	1684:E19.02 - Mantenir una actitud d'interès per l'actualització científica en l'àmbit criminològic.
1684:G04	G	Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.	1684:G04.00 - Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
1684:T01	T	Treballar de manera autònoma.	1684:T01.00 - Treballar de manera autònoma.
1684:T02	T	Treballar en equip i en xarxa.	1684:T02.00 - Treballar en equip i en xarxa.
1684:T03	T	Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.	1684:T03.00 - Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

1684:T04	T	Redactar un treball acadèmic.	1684:T04.00 - Redactar un treball acadèmic.
1684:T05	T	Transmetre oralment les idees a una audiència.	1684:T05.00 - Transmetre oralment les idees a una audiència.

Continguts de l'assignatura

---

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1 Què es una teoria criminològica
- 1.2 Elements de la teoria: variables explicatives i mecanisme causal
- 1.3 Diferents classes de teories: teories sobre les diferències individuals i teories sobre les taxes de delinqüència
- 1.4 Debat sobre la falsació o integració de teories
- 1.5 Utilitat de les teories criminològiques: en la recerca i en la pràctica.

2. TEORIA DE LA ELECCIÓ RACIONAL

- 2.1. Criminologia clàssica (Bentham i Beccaria)
- 2.2. Hipòtesis de la criminologia clàssica
- 2.3. Validesa empírica de la criminologia clàssica
- 2.4. Conseqüències pràctiques de la criminologia clàssica**
- 2.5. Plantejaments actuals: teoria de la elecció racional
- 2.6 El debat sobre la capacitat preventiva general de les sancions penals
- 2.7. Plantejaments actuals: teoria de l'oportunitat. Teoria de les activitats rutinàries. Mecanismes de control situacional.

3. TEORIES BIOLÒGIQUES

- 3.1 Positivisme criminològic (Lombroso, Ferri)
- 3.2 Hipòtesis de la criminologia positivista
- 3.3. Validesa empírica de la criminologia positivista
- 3.4. Conseqüències pràctiques de la criminologia positivista
- 3.5 Plantejaments actuals: teories relatives a la predisposició biològica de la delinqüència

4. TEORIES ECOLÒGIQUES

- 4.1. Teoria de la desorganització social (Escola de Xicago)
- 4.2. Hipòtesis de la teoria de la desorganització social
- 4.3. Validesa empírica de la teoria de la desorganització social
- 4.4. Conseqüències pràctiques de la teoria de la desorganització social
- 4.5 Plantejaments ecològics actuals

5. TEORIA DE L'ASSOCIACIÓ DIFERENCIAL

- 5.1. Teoria de l'associació diferencial (Sutherland)
- 5.2. Hipòtesis de la teoria de la associació diferencial
- 5.3. Validesa empírica de la teoria de la associació diferencial

- 5.4. Conseqüències pràctiques de la teoria de l'associació diferencial
- 5.5. Plantejaments actuals: teoria de l'aprenentatge social (Akers)
- 5.6. Les tècniques de neutralització (Matza y Sykes)
- 5.7. El problema del delictes de coll blanc

6. TEORIA DE L'ANÒMIA

- 6.1 La formulació clàssica de la teoria de l'anòmia: Durkheim i Merton.
- 6.2. Hipòtesis de la teoria de l'anòmia
- 6.3. Validesa empírica de la teoria de l'anòmia
- 6.4. Conseqüències de política criminal de la teoria de l'anòmia
- 6.5. Plantejaments actuals: teoria estructural de l'anòmia (Rosenfeld/Mesner)
- 6.6. Plantejaments actuals: teoria de la tensió (Agnew)

7. TEORIA DE LES SUBCULTURES CRIMINALS

- 7.1. La formulació clàssica de les teories de les subcultures (Cohen i Cloward/Olhin). Revisions teòriques de la teoria de les subcultures
- 7.2. Hipòtesi de les teories de les subcultures
- 7.3. Validesa empírica de la teoria de les subcultures. La crítica de Hirschi a la teoria de les subcultures.
- 7.4. Conseqüències pràctiques de la teoria de les subcultures.
- 7.5. Plantejaments actuals de les teories de les subcultures: l'explicació de les bandes.

8. TEORIA DEL CONTROL

- 8.1 Plantejament clàssic de la teoria del control (Hirschi)
- 8.2 Hipòtesis de la teoria del control
- 8.3 Validesa empírica de la teoria del control
- 8.4 Conseqüències pràctiques de la teoria del control
- 8.5. Plantejaments actuals de la teoria del control: la teoria del auto-control (Gottfredson i Hirschi)
- 8.6. La criminologia del desenvolupament. La teoria de Sampson i Laub.

9. TEORIA DE L'ETIQUETAMENT

- 9.1 Plantejament clàssic de la teoria de l'etiquetament: Lemert i Becker
- 9.2. Hipòtesis de la teoria de l'etiquetament
- 9.3 Validesa empírica de la teoria de l'etiquetament
- 9.4 Conseqüències pràctiques de la teoria de l'etiquetament. El debat sobre els efectes criminògens de la presó.
- 9.5 Plantejaments actuals de la teoria de l'etiquetament: les sancions reintegradores (Braithwaite). Els mecanismes de desetiquetament (Maruna).

10. CRIMINOLOGIA CRÍTICA

- 10.1. Plantejament clàssic de la criminologia crítica: Taylor/Walton/Young. Bases teòriques de la criminologia crítica: marxisme, teoria del conflicte.

10.2 Hipòtesis de la criminologia crítica. El debat sobre l'explicació del sistema punitiu (Foucault).

10.3. Validesa empírica de la criminologia crítica.

10.4 Conseqüències pràctiques

10.5 Plantejaments actuals. La criminologia post-moderna.

11. DEBATS ACTUAL DE LA TEORIA CRIMINOLÒGICA

10.1 Son les teories criminològiques falsables?

10.2. Són les teories criminològiques integrables?

10.3. Com relacionar les teories estructurals i les individuals?

10.4 Serveixen les teories criminològiques per explicar la trajectòria delictiva (començament, continuació i desistiment).

10.5. Valen les teories criminològiques per explicar la delinqüència femenina?

Metodologia docent i activitats formatives

Dades sobre el Treball en grup:

Mètode del cas: explorar en un treball en grup, realitzat per etapes, la capacitat d'una teoria criminològica de donar una explicació d'un fenomen delictiu (delicte de robatori en el curs 2010-2111) i de plantejar propostes de prevenció i intervenció que puguin ser efectives.

El treball s'estructura en les següents etapes, cadascuna de les quals anirà seguida d'una discussió en seminari dels plantejaments realitzats).

1ª) Hipòtesis de la teoria per entendre les tres dimensions del fenomen: perquè s'inicia, com es continua una carrera delictiva, per què es cessa.

2ª) Evidència empírica a favor de les hipòtesis

3ª) Evidència empírica en contra de les hipòtesis

4ª) Propostes de prevenció del començament i d'intervenció derivades de la hipòtesi.

5ª) Evidència empírica a favor de la efectivitat de les propostes

6ª) Evidència empírica en contra de l'efectivitat de les hipòtesis

7ª) Formulació de la proposta ponderada de mesures de prevenció i d'intervenció.

8ª) Valoració del cost de la proposta

9ª) Mesures per avaluar la seva efectivitat.

10) Informe final.

Tipus	Activitat	Hores	Resultats d'aprenentatge
Dirigida	Classe teòrica	45	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T03.00 1684:T05.00
Autònoma	Examen.Preguntes teòriques relatives a la comprensió de les teòriques criminològiques	2	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T01.00 1684:T03.00

Dirigida	Seminari	45	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T02.00 1684:T03.00 1684:T05.00
Supervisada	Treball en grup	60	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T02.00 1684:T03.00 1684:T04.00 1684:T05.00
Autònoma	Treball individual. Reflexió sobre el text amb l'ajuda d'un qüestionari de preguntes.	148	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T01.00 1684:T03.00 1684:T04.00

Avaluació

1. Model d'avaluació

El model d'avaluació es continua i te l'objectiu formatiu que alumnat i professorat pugui conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el seu procés formatiu.

De les 15 lectures, en les que caldrà presentar 15 treballs, 10 (5 per trimestre) seran corregits pel professorat i els tornaran avaluats i amb indicacions per millorar. Els altres 5 seran corregits a partir de la participació a classe en els seminaris, en el que el professorat explicarà la forma de millorar.

El treball de curs serà avaluat sobre la base de les presentacions als seminaris, de la participació en aquests i del treball final presentat.

2. Condicions par a ser avaluat

L'alumnat només podrà ser avaluat si assisteix a les classes amb un mínim del 80%, realitza els 15 treballs individuals, el treball de grup i la prova.

3. Requisits per a superar l'assignatura

Cal tenir una nota mínima de 5 en els quatre ítems que conformen l'avaluació.

4. Recuperacions

Si un alumne no supera alguna de les activitats tindrà una possibilitat de recuperar. La recuperació del treball individual i de la participació es farà durant les setmanes lectives. La recuperació del treball en grup i de la prova durant les setmanes de recuperacions.

Activitat	Hores	Pes	Resultats d'aprenentatge
-----------	-------	-----	--------------------------

Examen	0	25 %	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T01.00 1684:T03.00
Participació a classe	0	25 %	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T03.00 1684:T05.00
Treball en grup	0	25 %	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T02.00 1684:T03.00 1684:T04.00 1684:T05.00
Treballs individuals	0	25 %	1684:E01.02 1684:E02.03 1684:E05.01 1684:E14.02 1684:E15.02 1684:E19.02 1684:G04.00 1684:T01.00 1684:T03.00 1684:T04.00

Bibliografia i enllaços web

---

1. MANUALS

A més dels manuals generals, utilitzats a l'assignatura d'Introducció a la Criminologia, l'alumne ha de familiaritzar-se amb manuals específics de teories criminològiques. Els següents dos manuals son els més adaptats a la temàtica del curs:

Cid, J i Larrauri, E. (2001). *Teorías criminológicas*. Barcelona: Bosch.

Bernard, T. Snipes, J i Gerould, A. (2010). *Vold's theoretical criminology*. New York: Oxford University Press.

2. LECTURES OBLIGATÒRIES

Existiran 15 articles de lectura obligatòria (tots en anglès), que suposin una anàlisi crítica de cadascuna de les teories criminològiques estudiades durant el curs. Els articles es posaran al campus virtual abans del començament del curs. Els articles més el manual seran la base de la prova final que es realitzarà al juny